

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

AZ E. M. K. E. brassó-, kis- és nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, kőhalmi, medgyesi, nagy-sinkai, segesvári és szent-ágotai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MÉGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG:

Brassó, Csergepiac 148 sz., I. emelet, hol a szerkesztő napoként — 5 óra között találhatók. Kis-Küküllőmegyét érdeklő közlemények Gyönyössy István farszerkesztőhöz Dicső-Szent-Mártonba küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

KIADÓ-HIVATAL

Alexi könyvnyomdája, Színház-utca 95. szám, hova az előfizetési és hirdetési díjak bérmentve küldendők.

Hirdetések és Nyílt-tér előre fizetendő.

ELŐFIZETÉSI ÁR

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 80 kr. Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:

4 hasábas gármond-sor vagy annak helye 5 kr. (1—10 sor 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyeg-díj fizetendő. Nyílttér közlemény sora 10 kr.

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK:

Brassóban a kiadóhivatalban. Budapestben, Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus, Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelis Alajos, Dukes M.; Berlinben: Rudolf Mossek Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetés irodájában.

Hivatalos hátramosztás.

(y.) A helybeli ev. ref. egyház a Rudolf-köruton telket vásárolt, hogy ott templomot építsen. Hazánk többi városaiban egyházak és közintézetek ily célra a telket a várostól ajándékba szokták kapni, no de hát Brassó, mint sok más tekintetben, ugy e tekintetben is kivételt tesz, s a református egyház nagyon örült, mikor végre valahára pénzért sikerült telket szereznie! Az igaz, hogy a telek lehetőleg kedvezőtlen, aránylag szűk, s lényegében egy sánczból és két gödörből áll s e mellett jó drága is. E telken templomot építeni nem könnyű dolog, az építész valóban nehéz feladattal állott szemben: de az egyház e nehézséget is leküzdötte, a tervek elkészítésével Alpár Ignác budapesti építész bizván meg, amaz Alpárt, ki körülbelül tíz évvel ezelőtt a berlini akadémia nagy Schinkel-díját (1000 tallér) két ízben nyerte el, s a külföldön is elsőrangú építésznek van elismerve (mit szász testvéreink figyelmébe mertünk ajánlani), s a ki különben a segesvári, dicső-szentmártoni és dévai megyeházakkal az erdélyi részeken is megállapította művészi hírnevét. — S Alpár a nehéz feladatot, mely elébe tűzetett, művészi hírnevéhez méltóan oldotta meg; ő a kedvezőtlen telken oly templomot tervezett, mely városunknak kiváló díszet fogná képezni. — Volt alkalmunk a terveket látni, volt alkalmunk csodálhatni, mily ügyességgel találta meg a művész az adott, kedvezőtlen viszonyok számára az egyetlen helyes megoldást.

A telek függélyes tagoltsága nem engedte, hogy a templom főtengelyét a Rudolf-körutra merőlegesen helyezze, elhelyezte tehát azzal párhuzamosan, s hogy mégis kifejezésre juttassa, hogy a Rudolf-körutra eső homlokzat a templom főhomlokzata, ennek tehát, a templom hosszoldalának közepén helyezte el a gyönyörű tornyot s ennek földszintjét monumentális ka-

puzattá alakította. Ilykép sikerült elérnie azt is, hogy az egész templom ép talajon, a régi sánczon legyen elhelyezve. A templomnak az utcásorból való illeten visszazoritása s kis előkert mögötti elhelyezése egyuttal megadta a templomnak külseje mellett ama méltóság-teljes jelleget, mely azt mint Isten házáat megilleti; így — a magába szállásnak s elmélkedésnek lévén az szentelve, mintegy visszavonul az utca lármás zajától!

De a művész tervez s Brassó tanácsa és közönsége*) végez! Brassó városában mások a művészeti törvények, mint másutt, — Brassó e tekintetben is kivétel — s ha Brassó tanácsán állott volna, akkor jó Alpár uram nem kétszer, de kétségtelenül soha nem kapta volna meg a Schinkel-díjat, hanem megkapta volna a Rudolf-körut valamely másik műremekének tervezője, — csak az iránt nem vagyunk tisztában, a nagy-utcai vagy a klastrom-utcai sarokház teremtője-e. No, de a berlini akadémia elég oktanul nem Brassó műbírára bízta a Schinkel-díj megítélését, s e feletti keservükben a bölcs tanácsurak most legalább Alpár urnak akarták megmutatni, hogy mennyire szakértők, (a szakértőt egy elmés német szó-játékkal Schwachverständiger-nek szokták mondani) s elrendelték, hogy a templom a szomszédos főreáliskola homlokzatával egy vonalba építtessék, s ne legyen szabad azt előkerttel ellátni, más szóval, hogy a tornyot s a templom egyik főfalát a várfal előtti feneketlen gödörbe építsék, hol ép talaj nincs, s hol torony építése, s így a templom építése is lehetetlen.

Nem akarjuk feltételezni, hogy a városi tanács e határozatának indoka más, mint olyanforma szakértelem, a melyet a fentebbi német szójáték fejez ki; mi határozottan csakis annak

*) Az igazság érdekében constatáljuk, hogy a határozat nem egyhangulag hozott, s voltak, kik a tervszerű kivétel mellett szólaltak fel.

A szerk.

tartjuk s ezért nem is vesszük a dolgot nagyon komolyan, hisz Brassó város közönségének bölcsesége, s hátramosztási hajlama, mely színház, vízvezeték, csatornázás, utcakövezésünk és világításunk fényes és korszerű mivoltában oly dicsőségesen tündöklök szemünk, orrunk s többi érzékszerveink előtt, nem az utolsó forum, mely e kérdés felett dönt, s meg vagyunk győződve, hogy a megyei hatóság, mely a város határozatát legközelebb felül fogja bíráltni, nem fog osztozni városatyáink műítészeti elveiben, — Teljesen meg vagyunk győződve, hogy e feltevésünkben nem fogunk csalatkozni, s hiszszük azt is, hogy a város ez elintézésbe bele fog nyugodni s nem viszi az inkább nevetséges, mint odiosus dolgot a belügyminiszteriumba, melynek szakértői ezt ugyan sajnálhatják, mert egy nevető izmaikat komolyan foglalkoztató ügy elintézésétől esznek, pedig jóízűt nevetni élvezet, kivált manapság, mikor az embernek oly ritkán nyílik arra alkalma.

A református egyház templomát, néhány brassói ur bölcsesége daczára is ugy fogja építhetni és építeni, a mint azt Alpár tervezte, s a jó tanácsurak kénytelenek lesznek belátni, hogy művészi kérdésekben a berlini művészi akadémia pályakoszoruzott művésze — még ha magyar ember is — illetékesebb, mint ők. Az ügy tehát végkifejlésében nem a református egyházra lesz fatális, de fatális színben tünteti fel szász testvéreinknek a képző művészetek iránti érzékét, melyről különben pár héttel ezelőtt nagyon classikus ítéletet olvastunk a szász testvéreinkkel szemben bizonyára nem elfogult „Kronstädter Zeitung“-ban.

Hogy azonban városunk bölcs atyáit ily kellemetlen kudarcztól a jövőre nézve megóvjuk, egy jó baráti tanácsdal akarunk nekik szolgálni. Van a német nemzetnek valami Wieland nevű költője, s annak valami „Die Abderiten“ című regénye, ezen Brassó város-

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

(A „Brassó“ eredeti tárczája.)

Torjai-Büdös, július 13.

Hogy nem tud az ember otthon ülni. Elme egy ismeretlen tájakra, felkeresi ott a pokol torkát, hol gyilkos párát lehel, undorító szagu vizet pökdös a halál, s azt hiszi, hogy ő ott meggyógyul, épen meg haza. Ott, a hol a lét és nem lét között az élet ingatag árnyék, hol a két nagy véglet oly közel esik egymáshoz, ott keresni az egészséget: bizony nagy elszántság kell ám ahhoz. Így tettem én is.

Itt van, teszem, a kénbarlang a maga bizarrságában, még mindig ugy, a hogy a teremtés műhelyéből kikerült; jobbra és balra tőle ismét kén és timsós üregek. A medve is jó tanyát lelhetne itt ugy telente, ha az orra nem volna oly érzékeny a kénes gáz iránt. De biz sem ő kelme, sem a madár erre nem jó, erre nem lebben; csak mi emberek, vagyunk olyan botorok, hogy ide betekintsünk, pedig a levegőbe már bele van írva mérges fojtó gáz: „Lasciate ogni speranza!“ Ha a fürdő telep-ről felvezető, járdának csufolt ösvényen a barlang előtti törmeléken terraszra feljutunk, egyfelől az élet jelenségeit: az alant élénken cserkabalázó gyerekeket, a sűrű erdő lakóit, a komoly fajtyukot, a fekete rigót, le a kénes szürke pinyókéig véljük látni; halljuk a békén legelő nyájak kolompját, a pásztorgyerek tüllökjét; szemünk a rezgő fényben egy távoli pontot keres, ott nyugatra, az édes otthon irányában

s ugy elmélázunk, hogy nem is gondolunk arra: hogy egy rövid lépés, egy egyszerű lélegzetvétel s szemünk elől örökre zárva van a szép természet; mert olyan ám ez a mi kénbarlagunk. Öt öl a hossza, két-, három öl a szélessége, hanem azért egy fél országnak oszthatna halált. Sokan meg is próbálták, hogy milyen szép halál esik benne. A múlt évben egy bécsi philosophus experimentálta itt a halált, nyilván azzal a szándékkal, hogy tapasztalatait majd papirra veti az „Allg. Zeitung“ számára; de bele-törött a pennája hegye, most itt fekszik az aljban szép rácsos sirban, koszoruzott érczfeszület alatt.

Mi komoly emberek egyébre használjuk ezt a haláلودuját. Bemegyünk a kellős közepébe, beszélgetve, tanácsot osztogatva, pár perc alatt érezzük jótékony hatását talpunk aljától fel állunkig; kellemes melege lassan-lassan áthat egész testünkön, arczunk kipirul, homlokunk gyöngyözik, majd ismét megkapja rendes hőmérsékét a test s vége van a száraz kurának. Fej-rheumáink, esontizületei bajaink felbojgattattak, a fájdalom erősebb lesz, a szagatások gyakoribbak s ilyenkor azt mondjuk, hogy utban van az egészség, közeledik a jó állapot. Így kokketirozunk mi a halállal, okkal-móddal rákényserítjük, hogy használjon nekünk bűzös lehelével.

Ez volt a reggeli kura, a száraz kura. Most jön aztán az a másik, a mely nem félelmetes, csak esiklandós, a vizes kura. A fürdőteleptől jobbra és balra eső szűk völgyekben vannak azok a csodászivü források, melyek egymagukban is képviselik az összes Székelyföld gyógyvizeit; timsó és só, kén meg

Isten tudja mennyi és miféle elem összekotyvasztva teszik azokat a szennyes hamuszürke, néhol cserléhez hasonló színű gyógyviz-forrásokat, melyeknek alja, ize, büze kétségbeejtik az embert, hogy hát mi hatása is lehet ennek az ördögök konyhájából került mosadéknak az ember testére. Engem például a bükszádi völgy egyik fürdője, a 10°-os Cserjés, majdnem kaczagó-görcsbe ejtett, mintha bizony volna is valami kaczagni való azon, hogy az ember bőre hasonlatos legyen a megkoppasztott libabőrhez, ajka a szerdes posztóhoz s fogai verik a czapfenstreicht, akár ott a fekete-utcai kaszánya előtt esti 9 órakor. Hanem a Vallatóban még nem mertem legénykedni. Egy kedves szomszédnőm és a feleségem biztatására sem tudtam magam rászánni, hogy belerohanjak, a mint ők tették. Azzal a kifogással éltem, hogy most nincs semmi bűnöm, miért üljek hát a vádlottak padjára. Ha a cigány libát lopott, itt tudom, hogy menten kivallja, nem kell kereszkérdéseket alkalmazni; menkö hideg, ugy is hijják, hogy Gyilkos.

Ma délután a timsót próbálom meg. Csak itt ismét az a tapasztalat áll utamban, hogy összehúzó természeténél fogva az amugy is vékonyka mivoltomat még jobban összehúzza. Pedig hát én avval a jó szándékkal rontottam ide, hogy egy kis hust gyűjtsek magamra. Majd meglátjuk 4—5 hét múlva, hogy hova sült ki ez a jó feltét-szándék.

Jövőre a Szent-Anna taváról vagy Bálványos várról írok.

. . . h . . . s.

atyái előtt úgy látszik, teljesen ismeretlen művet ajánljuk szíves figyelmükbe: ha igen szorgalmasan olvassák, — hogy tudnak németül és megértik, azt feltételezzük; akkor nem csak hogy nem akarják majd jövőben a református magyar templomot pár rőffel előre s gödörbe tolni, de talán idővel megérjük még amaz egyelőre nagyon valószínűtlen dolgot is, hogy lesz színházunk, lesz vízünk, csatornázásunk s kövezetünk is!

De ez az egyetlen lehetőség!

Egy évvel azért a templom építését hátramosztották városi bölcseink, s miután mindent hátramosztítani Brassóban uralkodó elv, az itt festett eljárás a mi kivételes viszonyaink között korszerű és stílszerű volt, s ezt el nem ismerünk valóban oktalanság volna!

Csak így előre, uraim, s jutunk mindig hátrább!

Gonosz nyelvű emberek rég rebesgetik, hogy Brassó város sajátos czimerét egész helytelenül értelmezik megkoronázott fatuskónak; szerintük az valójában egy megkoronázott hatalmas solo-rák, s bizony-bizony még elhiszszük!

Az aradi kiállítás.

A jövő hó elején megnyílik Aradon, a Maros melletti szép városban az „alföldi és délmagyarországi általános kiállítás”.

Arad lelkes közönsége nagy ünnepet ül az idén. Október 6-án leleplezi a tizenhárom vértanu szobrát, mely hazai szobrászatunk egyik legnemesebb és legszebb műve lesz. Huszonkét évi óhajta megy a közönségnek teljesezésbe ezzel az actussal, mely egyesíteni fogja Aradon az egész országot.

Ezt a rendkívüli ünnepet az aradiak össze kívánták kapcsolni a munka ünnepével. Meg akarták mutatni, hogy bár kegyeletos szívvél, büszkén őrzik amaz emlékeket, melyek szabadságharcunk gyászos kimenetelével kapcsolatban Arad nevét a történet lapjain megörökítik, nem élösködnek abból a hírből, melyhez ennek révén jutottak, hanem oda törekszenek, hogy a szorgalmas munkálkodás segélyével érdemeljék ki az ország városai közt, ha nem is az elsőseget, de mindenesetre az első sorba jutást.

Igy jött létre az „alföldi és délmagyarországi általános kiállítás”, melynek épületei immár készek s melynek területén most a berendezés nagy munkája foglalkoztat százakat és százakat.

A kiállítás regionális s az aradi és temesvári kereskedelmi és iparkamarák területét, tehát az ország azt a részét öleli fel, melyet a Királyhágó, a Kőrös folyók, a Tisza vize s délen a Duna határol. Gazdag és változatos termelésű terület, mely hálás anyagot nyújt a kiállítás rendezőinek.

Dicsérettel említhetjük fel, hogy ezt a hálás anyagot eléggé fel is használták a rendezők, és a jövő hó 2-ikán megnyíló kiállítás érdemes lesz nemcsak a megtekintésre, hanem a tanulmányozásra is. Igaz, nem nagy az egész vállalat, kiállítóinak száma csak másfélezer körül van, épületei ideiglenes jellegűek, de az utóbbi években rendezett vidéki kiállításokkal minden tekintetben ki fogja állani a versenyt.

A kiállítás tágas téren és hozzá csatlakozó parkban a Maros partján úgy van elhelyezve, hogy az kellő közepén van a városnak s annak főteréről néhány lépésnyire menve, a kiállítás díszes főkapuja elé jutunk. A nagy iparsarnoknak — 2000 □-méter térfogatu hosszacsarnok — négy tornyán lengő tricolor t nappal, a villamos reflektorokat este a főtérről, mely Andrássy Gyula gróf nevét viseli, látni lehet.

Ezen iparsarnokon kívül még hat nagyobb és tíz kisebb épületből áll a kiállítás, melynek fekvése igen kedvező s mely különösen az egyes kiállítási csoportok elhelyezése tekintetében sikerült. A mezőgazdaság és kertészet, a bányászat és az agyagipar, a gazdasági eszközök és gépek, a borászati és szeszipari termékek, az erdészeti, a kocsigyártás, a méhészet külön-külön csarnokokat és pavilonokat nyertek s azok mindenikébe gyűlnek már az aradi, aradmegyei, békés-, csanád-, hunyad-, temes-, torontál- és krassó-szörény-megyei kiállítók tárgyai. Külön területen helyeztetnek el az állatkiállítások, melyekre szeptemberben kerül a sor s az ipartestületnek a kiállítással szomszédos palotája első emeletén a pótkiállítás, a művészeti és régészeti tárgyak és a szabadságharci ereklyék kiállítása.

Ez utóbbi csoportokról szólva, constatalhatjuk, hogy azok igen gazdagok lesznek becses darabokban.

Az utolsó csoport a dolog természetéből folyólag országossá tétetvén, a hazai intézetek, testületek és magánosok vetekedtek egymással, hogy a birtokukban levő kincseket az ez alkalomra Aradra menő idegeneknek bemutassák; a szabadságharcnak sok eddig ismeretlen ereklyéje lesz itt kiállítva, melyek kétségkívül magokra vonják a közfigyelmet.

De gazdagok az ipari csoportok is. Arad és Temesvár kiváló iparosain kívül, a kik az ipari fejlettségnek immár magas színvonalán állanak, a vidék iparossága nagy számban küld tárgyakat e kiállításra. Különösen két csoportja lesz igen gazdag, vidéken alig várt meglepő hatása: a vas- és fémipari és a bútortipari. A műlakatosság pompás darabokban lesz bemutatva, hogy pedig Aradon a lakberendezési ipar mily nagy haladást tett az utóbbi évtizedben, arról tizennégy interieur teend bizonyoságot.

Megfelelő tér lesz engedve a kiállításban a háziiparnak, mely hazánk délkeleti részében meglehetősen fejlettségnek örvend és igen sok családnak ad kenyeret. Ezt az osztályt a kiállítás bizottsága a népi isme érdekében aképen bővítette ki, hogy tizenegy szobafülkében a különböző népiéleti és lakviszonyokat is bemutatja. Lesz aradmegyei magyar szoba, csanádmegyei tót szoba, békésmegyei, hunyadmegyei, torontáli, krassó-szörényi szobák, melyek berendezése és alakjai körül csoportosítottak az illető nép háziiparának készítményei. Ily mértékben az ethnografia a házi iparral kapcsolatban eddig vidéki kiállításon felőlvén nem volt.

A gazdasági csarnokban négy gazdasági egyesület: az aradi, a békési, a csanádi és a hunyadi mutatják be gazdag collectiókban az ország legáldottabb részének termelését, a II. csoportban a nemes érc- és fém-, valamint a kő- és szénbányászatnak lesznek gazdag gyűjteményei, a csinos és izléssel épült erdészeti pavillonban pedig a délvidék erdészetének és fatermelésének viszonyaival ismerkedhetünk meg.

Az egész terület villamos fényvel világítatik s a kiállítási parkban állandóan katonai zenekar fog játszani.

A kiállítást az eddigi dispositiók szerint Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter augusztus 2-ikán nyitja meg. Ugyan-e napon veszi kezdetét a kereskedő ifjak országos congressusa, míg a méhészek országos közgyűlése aug. 15-én, az ipartestületek congressusa pedig szeptember 7. és 8-án lesz. Ezek kívül több összejövettel s nagyobb mérvű tömeges kirándulás van tervben.

A kiállítás bizottsága gondoskodott, hogy az oda érkező idegenek kényelmes és olcsó elhelyezésben részesüljenek. E czélból szállá-iroda létesült, melynél hatszáz szoba van bejelentve és nyilvántartva. Az iroda a pályaudvaron lesz, hol az érkező idegenek azonnal szállásjegyet kaphatnak. A lakás kérdése tehát senkinek sem okozhat aggodalmat, a ki a közelebbi időben szándékozik Aradot meglátogatni.

Megemlítjük végül, hogy a kiállítással sorsjáték van kapcsolatban, melynek hétezer forint értékű nyemrényei közül az első 300 drb. arany értéket képvisel. Az 50 kros sorsjegyek bizonyára nagy kelendőségnek fognak örvendeni.

Mindent összevéve, a megnyitásra váró aradi kiállítás egyike lesz ama regionális kiállításoknak, melyek megtekintése melegen ajánlható mindazoknak, kik közgazdasági törekvéseink időről-időre bemutatni szokott eredményei iránt érdeklődnek s kik egy szépen fejlődő vidéki nagyvárost kívánnak megismerni.

Külföldi krónika.

Mikor Milán exkirály a minap kimondta megsemmisítő ítéletét a radikális párt és kormány fölött, mindenki, ki ismeri a szerb viszonyokat, meg volt győződve, hogy a dolog lényegére nézve igaza van s csak az ellen lehetett kifogása, hogy e kiméletlen ítéletet éppen Milán, a gyermekuralkodó atyja mondja ki, Milán, ki tehetetlenségében maga engedte át a tért a radikálisoknak.

Mennyire igazat mondott Milán király s mennyire megromlott Szerbia belső állapota az új kormány alatt, azt most Garasanin Miljutin, volt szerb miniszterelnök egy kiáltványából láthatjuk, melyben a szerb nemzetnek tudtára adja, hogy Szerbia ügyeinek siralmas fejlődése pártját, a haladó pártot kényszeríti, hogy ismét sorompóba lépjen.

A kiáltvány szövege a következő:

„Egy éve mult, hogy a haladó párt tevékenységét ideiglenesen felfüggesztette. Azok a viszonyok és bajok, melyek erre okot adtak, mindnyájunknak véres emlékében vannak.

Ha akarnók, se tudnók elfelejteni. A sok sir és rom, mely Szerbiában ez év folyamán keletkezett, lehetetlenné teszi ezt. Ezek a sirok és ezek a romok még sokáig lesznek látható emlékjelei ennek a szegénytelen korszaknak; nem fogják sohasem engedni, hogy elfeledjük az okokat, melyeket az a korszak idézett elő, valamint mindig szemünk előtt fogják lebegtetni, mi lehet egy becsületes nemzetből és legszentebb jogaiból, ha a fékevesztett bűn egy országban a vezérszerepet veszi át és a törvény erejét egyszerre megbénítani engedik.

Mint hogy ily viszonyok uralkodtak, a haladó párt mint egységes pártszervezet, megszüntette politikai tevékenységét. A központi választmány kiáltványában, melyet a pártközlönyökben mult év június 9-én tett közzé, ennek indokai kimerítően ismertetve vannak.

Ama naptól fogva a helyzet Szerbiában lényegesen megváltozott.

Akkor még alig hogy kormányra jutott egy új ismeretlen, az államügyek vezetésében tapasztalatlan kormány. Akkor egy sok esztendeig ígéreteiben tündöklő párt az általa óhajtott magaslatra emelkedett. Akkor minden szem rajta függött, minden remény benne látszott egyesülni. Akkor mindenki jobb idő földerülését várta, melyben szabadság, jog és haladás lesznek Szerbia vezérő csillagai. Igen, a kormányba vetett bizalom számlájára, az ígért boldogság számlájára még azt is eltűrték, ha a jogot és szabadságot lábbal tiporták és az új alkotmányos élet első léptei ártatlan szerb vérrel voltak bemocskolva. Akkor mindent elnéztek, elhallgattak és megbocsátottak. Akkor sokan még tapsoltak is 1889. május 14. és 15-ike szörnyűségeinek. És mikor egész sor szerb polgár, mikor egy egész politikai párt legfontosabb alkotmányos jogainak egyikét elvették és tőle a törvényes védelmet megtagadták; midőn ennek folytán több száz szerb polgár életét kilehelte és több lakóház a földdel tétetett egyenlővé — akkor még azt tartották, hogy mindez olcsó ár azért, a mit ígértek.

Azért akkor mindent elfogadtak, mindent üdvözöltek, mindent megbocsátottak és mindent ellep, leztek. Csak a sirok és a romhalmok maradtak meg, mert ezeket soha sem lehet megbocsátani, csak a szegény maradt meg, mert ebből soha sem lehet kiigóyulni.

Igy volt akkor; ma más a helyzet.

Ma az ígéretek hiu ábrándképeknek bizonyultak.

Ma már belefáradtak a reménykedésbe.

Még ma is megvannak ugyan a régi sirok és ujak jönnek melléjük; ma is füstölögnek még a régi romok és ujak keletkeznek; de ma már nem mind a haladó pártnak van szánva.

A bűn gyors lábu, megszünt már válogatni, utra kelt és immár megy faluról-falura, házról-házra.

A jogbiztonságot, melyet mult év májusának 14. és 15-ik napjain oly gyalázatos módon lábbal tiportak, ma az egész országban az egész nemzet kárára nyíltan és kiméletlenül megtámadják és megsemmisíteni igyekeznek. Az állami hatalom tekintélye megrendült, a hajduk és más rabok tekintélye állandóan növekvőben van. — Becsület, igazság és szorgalmas munka meghátrálnak a csalás, képmutatás és korrupció előtt. A tehetetlenséget, a hazugságot és a rágalmat állami elvvé emelték.

A jogbiztonság hiánya, minden jogalap megtagadása az alkotmány kijátszása az egyik oldalon, gyermekes nagyképűség, a nemzetközi viszonyok kompromitálása, a nemzet produktív erőinek elnyomása és a szerb jövő szent feladatainak teljes figyelmen kívül hagyása a másik oldalon: ezek már nem a haladó és radikális pártok politikai párbájának tünetei többé: nem, ezek azt a drága árt képezik, melyért az országnak meg kell vásárolnia az üres ígéreteket. Már nem a haladó párt forog szóban. A kérdés általánossá lett. Egy év leforgása alatt a szerb nemzetet egy kérdés elé vitték s ennek neve: a haza.

Ha tehát a haladó pártnak a mult évben, midőn egyedüli czéltábla volt, joga is volt politikai működését saját érdekében megszüntetni, ma, mikor a haza forog szóban, kötelessége közbelépni és az ország politikai viszonyaival szemben állást foglalni.

Ennélfogva örvendek, hogy a párt nevében kijelenthetem:

Hogy a haladó párt máttól fogva mint egységes párt folytatni fogja politikai tevékenységét.

Szilárdan meg vagyunk győződve, hogy minden haladó párti ember a mult évi május 14-iki határozat értelmében az alkotmány és az érvényben lévő

országos törvények korlátai közt férfias kitartással munkához lát és mostantól fogva, úgy mint eddig, ezentul is mindig figyelemben tartja, hogy az igazság a legjobb szövetség és a becsület a legtisztességesebb fegyver. Az igazsággal szemünk előtt s a becsületre támaszkodva: előre tehát, Isten nevében és a kellő órában!

Garasanin..

Mérvadó körökben egész határozottan megvan a szándék, hogy a jövő hónapban Caprivi, Kálnoky és Crispi közt találkozás rendeztesse. Salisbury megjelenéséről komolyan soha sem volt szó, de az nagyon könnyen megeshetik, hogy Randolph Churchill lord, ki tudvalevőleg újra belépett a Salisbury-cabinetbe s pedig ezuttal mint a kincstár első lordja s az alsóház vezetője, átrándul a continensre s alkalmat keres, hogy fesztelenül értekezék Közép-Európa vezető államférfiaival.

II. Vilmos császárt már f. hó 27-re várják vissza Wilhelmshavenba, a honnan Angolországba szándékozik. Helgoland ünnepélyes átadásánál nem lesz jelen, sőt még Henrik hg. jelenléte is még attól függ, vajjon az angol királynő szintén kir. herceggel képviselteti-e magát ez állami szertartásnál?

Augusztus 19—25-ig a Gatschina és Krasnoje Selo közötti orosz hadgyakorlatokban vesz részt Vilmos császár.

Román lapszemle.

Nem épen érdektelen tudni, mi módon szaporodnak a brassói „Gaz.” vasárnapi számának előfizetői. Megjelenik minden vasárnap két íven, ára egy évre 2 frt. Igen ám, de két forint is sok annak, a kinek nincs, vagy a ki szeret ugyan olvasni, de nem szeret könyvre, hirlapra is költeni. Segít tehát az, a kinek szíve is van, meg pénze is van. Kapja magát egy ilyea ember és beküldi 5—10 példány árát előre és fölkéri a „Gaz.” kiadóhivatalát, hogy a lapot küldje olyanoknak, kik nem bírnak előfizetni, de szeretnek olvasni. Aztán ilyen román nemesak idehaza találkozik, hanem még Romániából is küldenek pénzt erre a célra a „Gaz.” kiadóhivatalának, de nem azért, hogy a lapot Romániába küldje, hanem itt Magyarországon ossza szét, a hol s a kiknek épen legjobbnak látja. Ha a „Gaz.” nem volna olyan tulzó nemzeti-ségi magyarfaló lap, még örvendeni is tudnánk ezen, s bizony szeretnők, ha a magyarság is tenné. De nem örvendhetünk, mert a „Gazetá”-t nem tartjuk olyan lapnak, mely hazánk polgárai között a testvéri szeretet utját egyengetné. Méreg és nem méz, a mit osztogat, s a ki csak a „Gazetá”-ból ismeri a magyar nemzetet, az olyan soha sem fogja testvérének tekinteni a magyart. Itt egy példa: Megüt Járában a villám egy embert, a ki román létére őszinte pártfogója volt az Emke.-nek, mit elismerőleg jegyzett föl róla a „Kolozsvar.”. S mit ír erre a „Gaz.”? Ezt írja: „Bătaia lui Dumneđen, az az: Isten büntetése. De Dumneđen trăsniťul: az Isten által agyon sújtott”. Az Emke. iskolákat, kisdudóvokat alapít és tart fenn s a szegényeket ingyen taníttatja, tanszerekkel ellátja, szóval a köznevelődés szolgálatában áll, csak úgy mint az „Asotiatuinea”. Így mozdítja elő a „Gaz.” a honpolgárok között a testvériséget. Nem tehetjük föl Muresan Aurélról, hogy az ő tudtával csusztatnák be az ilyen ostoba gorombaságokat a „Gazetá”-ba.

A n.-váradí gör. kath. püspöki consistórium, melyben 54-en vettek részt, a belényesi gymnasium nyelv-kérdésében végleg határozott.

A magyar nyelv megmarad a négy felső osztályban előadási nyelvnak, de a consistórium megkéri gr. Csáky minisztert, hogy az olyan tanulóakra való tekintetből, a kik más román középiskolákból mennek a belényesibe, az előadás a román és magyar nyelv legyen.

Ezen egyhangu határozattal a „Gaz.” nincs megelégedve s így ezután is fog ez ügyről írni.

Czenkalji.

NAPI HIREK.

Haláleset. Körner József m. kir. postamester több évi szenvedés után f. hó 15-én halt meg élete 55. évében. Hült teteme ma d. u. 4 órakor fog a bolonyai róm. kath. temetőben az örök nyugalomnak átadatni.

Temetés. Teutsch Gyula polgártársunknak vasdászati baleset következtében történt halála közrészvétet keltett az egész városban, melynek tanujelét szolgáltatva a közönségnek a f. hó 15-én végbement temetésen való részvéte is. A halotti menet eleje már a temetőhöz ért volt, s vége még a városház terén

haladt. Miután a halottat az anyaföldnek átadták, Schnell Alfréd városi tanácsos mint a brassói vadász-egyesület elnöke, mely az elhunytban másodelnökét vesztette el, bucsúztatta zokogva a jó bajtárs és derék polgárt, kit élte delén a balvégzet ily megrendítő módon ragadott ki az élők sorából, halála által két családot s annyi jó barátot ejtve mély gyászba. A gyászszertartásról mindenki meghatottan távozott s a részvét egyaránt szólt a szerencsétlen áldozatnak s jó barátjának, kinek golyója a hajtás irányában fekvő bokorban az ott sejtett vad helyett az ott nem-sejthetett barátot lőtte szíven. A rejtélyt, hogy mint és miért jutott oda, csak egy ajak tudná megfejtetni, de az immár örökre néma.

A brassói iparos ifjak együletének tagjai az egylet betegsegély-alapjának gyarapítására f. hó 20-án Bolonyában az „Oroszlán”-hoz címzett vendéglő kerti pavillonjában nyári táncmulatságot rendeznek. Jelvények ára: férfiaknak 60 kr, nőknek 40 kr. Kezdeté d. u. 4 órakor.

Aldunai műveletek. Mint a „Pester Correspondenz” értesül, az Aldunán már minden elő van készítve a sziklarepesztések nagy mértékben való megkezdéséhez. Csak Baross miniszternek megjelenését várják és azonnal megkezdődnek a műveletek Schlenker Iván mérnök vezetése alatt. A miniszternek lett fentartva ama tárgy meghatározása, melynek robbantásával a nagypróbát teszik.

Kövér kacsa. Az „Ellenzék” a következő budapesti távirattal mulattatja a rekkenő melegtől bágyadt olvasóit: Budapest, jul. 14. Összel az országgyűlés összeülése után fontos változások lesznek úgy a cabinetben, mint azon kívül. Gajzágó Salamon nyugalomba megy, — helyére Péchy házelnök nevezetik ki. A ház elnöke Baross Gábor fog lenni, — kinek tárczáját legnagyobb valószínűséggel a mérsékelt ellenzék egyik vezéregyénisége (Apponyi gróf?) veszi át. Szóba jött illetékes körökben az is, hogy a belügyi tárczát Grünwald Bélára bizzák. Ez azonban még megerősítésre vár. (Miért nem rendez egyszerűen helyeserét Baross és Péchy között? Hisz a közmondás is azt tartja: „On revient toujours à ses premiers amours” s Péchy T. már volt közlekedési miniszter.)

Felhőszakadás. A Vaskapu alján elterülő Zajkány, Palesinesd, Hobicze és Várhely községekben dühöngött felhőszakadásról leverő jelentések érkeznek. Az alig félóráig tartó felhőszakadás folytán minden vizárok színültig megtelt, a folyton nagyobb és nagyobb erővel kitörő vihar pedig a fák koronáit törte le iszonyu erővel. A munkájuk közben meglepett s a közel levő házakba menekülő embereket épületes-től sodorta el a fékevesztett áradat, úgy hogy 11 ember esett a fergeteg áldozatául. Egy házban egy 10 éves gyermek is benn rekedt; ösztönszerűleg a fedélzetre menekült és három kilométernyi utat tett meg a szélvészttől vitt házzal, a nélkül, hogy nagyobb baja esett volna, míg az épület belsejében rekedt emberek és állatok izekre morzsolódtak. A hegyekről alázduló áradat a termékeny mezőkre kicsapva, a legszebb reménnyel kecsegtető terméseket teljesen megsemmisítette. Ily pusztítás áldozatai az említett községeken kívül Brázova, Nagy-Pöstyén és részben Tustya nevű falvak is. Barcsay alispán rögtön a helyszínére kisietett, a hól igazán kétségbeejtő nyomor várja a segélyt.

Egy százados szörnyű halála. Nagy szerencsétlenség történt Szegeden a Mars-téren levő katonai kaszárnyában. Ugyanis Mendra Ferenc százados a szegedi 46-ik. báró Fejérváry gyalogezred 3-ik századának parancsnoka, éjjel 3 órakor, eddig ismeretlen módon a 2-ik emeleten levő lakásának ablakából fejfel lefelé, az utoza gyalogjárójára zuhant s szörnyet halt. A feje iszonyuan szétzúzódott, keze, lába összetört. A szerencsétlenségről a közönség körében az a verzió kering, hogy a százados öngyilkossági szándékkal dobta le magát az emeletről. Ez az eshetőség azonban a katonai körök véleménye szerint teljesen ki van zárva. Az a legvalószínűbb, hogy Mendra a kellemes, hűvös éjszakán felült az ablakba, ott azután elszunnyadt s álmában lezuhant. Erre enged következtetni az is, hogy közvetlenül a fal tövében terült el. A szerencsétlen véget ért százados esete, ki a polgári körökben is igen kedvelt volt, nagy részvétet keltett városzerte.

Szakaszvezető és káplár. A varasdi kaszárnyában véres féltékenységi dráma folyt le e hó 7-ikén. Pecnják István szakaszvezető és Loján Ferenc káplár egyazon szakácsnének udvaroltak s a lány szíve inkább a káplár felé látszott hajolni. A szakaszvezető szolgálati uton torolta vissza a szenvedett mellőzést, minden csekélységért raportra idézte a káplárt, sőt

a hol lehetett, bosszantotta. Tegnapelőtt Pecnják föl szólította a káplárt, hogy mondjon le a szakácsnéről, s midőn az tagadólag válaszolt, zajos szóvita támadt közöttük. Aztán egyszerre nagy lett köztük a csön-deség, — Loján káplár egy vasvillával agyonütötte Pecnják szakaszvezetőt. Azután bement a legénységi szobába s kétszer magára lőtt; az egyik golyó az oldalát, a másik szája padlását furta keresztül. Sebei-ben csakhamar meghalt.

Medve, mint fürdővendég. Érdekes látogatójuk volt a napokban a lipótvölgyi fürdővendégeknek, melytől azonban mindannyian megfutottak. A mint ugyanis javában itták a savanyúvizet, — egyszerre csak megjelenik a szomszéd cserjésben egy hatalmas maczkó, egy még eleven birkával a szájában s ott, észre sem véve a nagy rémületet, melyet okozott, egész flegmával meguzsonált. A publikum — mondjuk — elszaladt s így nem mondhatja meg senki, ivott-e a maczkó a peccenyére savanyúvizet. Az bizonyos, hogy a nevét nem írta be a vendégeknyvbe, de az éppenséggel nem bizonyos, hogy nem hagyta-e hátra a — névjegyet.

A francziák nemzeti ünnepe. A juliusi nemzeti ünnepet a francziák ez évben is fényesen ünnepelték meg. Az ünnepet rendező bizottság Párist gazdagon föllobogóztatta. Az ünnepen megjelenő egyetlek a „Place de la Concorde”-on gyűltek össze, hol elénekelték a „Marseillaise”-t és több más hazafias dalt. Az ünnep legkiválóbb és legfényesebb részét a július 14-én d. u. megtartott katonai szemle képezte, mely 5 órakor ért véget s melyen Carnot elnököt lelkesen üdvözlötk. Midőn Carnot elnök visszatért az Elyséepalotába, egy ember, az elnök kocsija mellett elhaladva, pisztolylyal a levegőbe lőtt, mire azonnal le-tartóztatták. Az illető foglalkozás nélküli vegyész, kinek nem volt valami gyilkos szándéka, hanem mint afféle félreismert feltaláló genie reclam kedvéért akarta magára vonni a közfigyelmet.

A füstös lőpor rehabilitása. Mig a continensen azzal foglalkoznak, hogy minél tökéletesebb füsttelen lőport gyártsanak, egy angol ezredes viszont oly anyagot talált fel, a mely még nagyobbítja a lőpor-okozta füstöt, a melyet ő hadi szempontból felette szükségesnek tart a katonaság számára. A füsttelen lőpornak tudvalevőleg egyik főelőnye, hogy szabad kilövést enged a katonáknak, de viszont az a hátránya, hogy biztos célpontot nyújt az ellenségnek, Crease angol tengerészeti tüzérezredes e hátrány-elensúlyozására egy oly vegyi lőport felezett fel, melyből egy lövés elegendő egész zászlóaljnak füst-fellebbe burkolására. Igazi angol találmány, de alig hihető, hogy gyakorlati értékét magok az angolok a saját kárukon kipróbálják.

A „magyar jelzáloghitelbank” 4%-os községi kötelezvényei, miniszteri rendelet értelmében, a köz-igazgatás összes ágazataiban elfogadtatnak üzleti biztosítékul és bánatpénzül.

Kilencszáz ház elpusztulása. Stambulban szombaton egy faraktárban tűz ütött ki, mely más rak-tárakra is elharapódzott, úgy hogy csakhamar 900 ház lángokban állott. A dühöngő szélvihar meg-gátolta a mentési munkálatokat.

Szegény tatár. A persa sah neje visszautaztában Bécsből sajátágos ajándékot kapott Bakuban. Az ajándékozó egy tatár, a kinek ez a spanyolnak is hosszú neve van: Mesadi-Juszuf-Ali-Mahmed-Ogli. Nos. Juszuf ezelőtt öt évvel feleségül vett egy gyönyörű cserke-zlányt. A házasság két éven át meddő maradt, a mi Juszuf szívét nagy keserűséggel, a menyecske hátát pedig éktelen kék foltokkal töltötte el. Az asszony hiába járt bucsuról-bucsura, a férj varázslótól-varázslóhoz: epe-lő rágyakozás a hiábavaló volt. Végre fogadást tett a gyermektelen tatár, sulyos, borzasztó fogadást: ha születik tatársarj házában, az első a sahnak ajándékozza. Ennek csak leszen foganatja! És csakugyan — hogy a fogadás, vagy más körülmény következtében, az itt másodrendű dolog! — rövid idő múltán örömmel látta, hogy — remélhet. A szegény tatár! A kellő időben aztán jelentkezett is az áhitott vendég egy egészséges erőteljes fiúcska személyében. De boldogság helyett csak ujjabb bánatot hozott a tatár. Hisz fogadása parancsolja, hogy a tatárkát odaadja a sahnak. Hosszu lelki gyötrődés után végre is rászánta magát s a Bakun átutazó sahné elé vezettette magát. Odaadta neki a gyermeket és megígértette a felséges asszonynyal, hogy gondos nevelésben részesíti az áldozatot. A sahné mit tehetett? fogta a gyermeket és viszontszolgálat-képen erős ígéretet tett, hogy úgy lesz minden a hogy ő akarja — a szegény tatár!

Tanügy.

A kolozsvári városi, államilag segélyezett felsőbb leányiskola értesítője két visszapillantással van bevezetve, melynek elseje a tanintézet kitűnő igazgatójától, De Gerando Antoninától, másika Szász Béla egyetemi tanár s igazgatósági elnöktől iratott. Míg amaz inkább a tanintézet szellemi működésére tekint vissza, addig ez a tanintézet külső viszonyait tárgyalja. A két egymást kiegészítő értekezés sok érdekes világot vet az intézet első tíz évi történetére.

A tanintézetben az igazgató mellett két tanár s három nőtanító működik, azonkívül öt hitoktató.

A tanintézetnek az elmúlt évben 139 tanítványa volt, és pedig 60 az első évfolyamban, 45 a másodikban, 24 a harmadik s 10 a negyedik évfolyamban.

Az előmenetelt feltűntető táblázatok meglepően jó eredményt tüntetnek föl, a mennyiben például az I. osztálybeli 60 tanuló mindegyike legalább is elégséges osztályzatot érdemelt.

*

A dévai áll. tanítóképződébe főlvetetik minden oly épített növendék, a ki a 15-ik életévet már betöltötte s a gymnasium-, reál- vagy polgári iskola 4 alsó osztályát jó sikerrel elvégezvén, arról nyilvános iskolai bizonyítványt tud felmutatni. Azoknak, kik ily bizonyítványt felmutatni nem tudnak, főlvételi vizsgát kell tenniük a magyar nyelvből, számtan-, földrajz- és történelemből s legalább annyi készültséget kell felmutatniok e tárgyakból, mint a középiskola 4 alsó osztályában. Folyamodványok a képezdei igazgató-tanácsához címezendők s főlszerelendők a) keresztlevelel, b) orvosi-, c) iskolai bizonyítvánnyal, végül d) egy szülői vagy gyámi nyilatkozattal arról, hogy a szülők (gyámok) a főlvelt növendék anyagi szükségleteit fedezni fogják. Azok, a kik még külön pénzsegélyben is kívánnak részesülni, kötelesek vagyoni állásukat feltűntető telekkönyvi kivonatot, illetőleg szegénységi bizonyítványt is csatolni.

Az így főlserelt folyamodványok folyó év augusztus hó 20-ig, mint zárnapi alólírotthoz küldendők be. A folyamodványban kérelmező lakása és utolsó postája pontosan kiírandó, ellenkező esetben választ nem várhat. Bélyegtelen kérelmek és okmányok csak szegénységi bizonyítvány mellett fogadtnak el. Azok, kik az intézetbe főlvetetnek, szabad lakás, világítás, fűtés és mosás élvezetében, esetleg 5—6 frt pénzbeli segélyben részesülnek. A nagyobb ösztöndíjak jó magaviselet és szorgalom esetén a felsőbb osztályokban megnyerhetők az esetben is, ha a belépéskor kisebb ösztöndíjat kapott az illető. A kik főlvetetnek, tartoznak az intézetbe lépésük alkalmával tankönyvekre 14 frtot magokkal hozni. A tanfolyam 4 éves; a tanítás teljesen díjmentes. A főlvételi és pótvizsgálatok szeptember hó 2-án tartatnak. A tanév szeptember 4-én kezdődik.

Déva, 1890. jul. 12.

Hetyey Gábor,

m. kir. áll. tan.-képezdei igazgató,

*

A budapesti állami középiskolába a beiratás szeptember hó első napjától 10-ig tart. Ezen intézetbe a 15. életévüket betöltött ifjak közül főlvetetnek:

a) Azok, a kik az iparos tanulók számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték s legalább is jó osztályzatu bizonyítványuk van.

b) Azok, a kik a polgári iskola, gymnasium vagy reáliskola négy alsó osztályából jó osztályzatu bizonyítványt nyertek.

c) Iparosságuk és mindazok, a kik az a) vagy b) pontban kívánt készültségüket főlvételi vizsgálat után bizonyítják.

Általában megkívánatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakasportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett, és legalább is azon két havi nyári szünidő alatt, a mely után a középiskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen és ezt hatóságilag hitelesített bizonyítvánnyal igazolja.

Az intézet végbizonyítványa a gépészeti, vegyészeti, fémvasipari és faipari szakosztályok tanulóinak jogot ad a szakjok körébe tartozó s képesítéshez kötött iparágak üzésére; az építészeti szakosztály tanulói pedig e végbizonyítvány alapján három évi gyakorlati működés igazolása mellett jogosítva vannak a kőmíves-, kőfaragó- és az ácsmesterség gyakorlására.

Azon tanulók, kik valamely középiskola négy alsó-osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe s itt a három évi tanfolyamot szintén sikeresen végzik, el, a katonai szolgálatnál az egy éves önkéntesség kedvezményében részesülnek.

A budapesti áll. középiskola igazgatósága.

Irodalom.

A „Hét” társadalmi, irodalmi és művészeti közlöny 28-ik száma következő tartalommal jelent meg: Monachus. Az isentagadó. Borostyáni Nándor. A tor. Inezédi László. A csók. Legyező tanulmányok. Anatole France. Boldizsár. Véghegyi Imre. Tükör előtt. Nyáry Sándor. A szerelem a művészetben. A bori tékon Margit főhercegnő és vőlegénye Thurn-Taxis herceg arcképe látható. Megjelentek továbbá: „Magyar Szemle”, 28-ik száma, változatos és édekes tartalommal. „Iskola és Szülőház”, nevelés-oktatásügyi közlöny 9-ik száma. Tartalma következő: A IV-ik egyetemes tanítógyűlés tárgyai. Tárca. Kéziratok. A zombéki iskolai takarékpénztár. (Folytatás). Rádiger Géza. Egészségügy. A megakadályozott orrlégzés jelentőségéről, különösen iskolás gyermekeknél. (Folytatás). Dr. Bresgen M. után Haydn J. Hugó. Felhívás adakozásra az egyetemes tanítógyűlés érdekében. A Háromszék vármegyei tanszermuseum Vánca-féle szemléltető szekrénye. Vegyesek. Szerkesztői üzenetek.

Vonatindulások. a) Budapest felé: vegyesvonat reg. 4 óra; gyorsvonat délután 2 óra 43 perczkor; személyvonat este 10 óra 32 perczkor, b) Bukarest felé: személyvonat 5 óra 30 perczkor reggel; gyorsvonat d. u. 2 óra 33 perczkor; vegyesvonat 9 ó. 48 perczkor d. e. Vonatérkezések a) Budapest felől: személyvonat reggel 5 óra 20 perczkor; gyorsvonat d. u. 2 óra 23 perczkor; vegyes vonat este 10 óra 31 perczkor; b) Bukarest felől; gyorsvonat d. u. 2 óra 13 perczkor; személyvonat 10 óra

5 perczkor este; vegyes vonat 5 óra 50 perczkor délután; pénteken reggel 7 óra 23 perczkor különvonat érkezik Predealról.

Brassói piaci árak.

— Az első erdélyi bank jelentése. —
Brassó, 1890. július hó 17 -én.

Román papírpénz à 20 frank	9-23	vétel 9-26	ela dá
„ ezüstpénz à 20 „	9-20	„ 9-22	„
Napoleon d'or (aranypénz) . . .	9-24	„ 9-37	„
Török lira	10-48	„ 10-52	„
Arany	5-46	„ 5-52	„
Orosz papírrubel	134.	„ 135.	„

A szerkesztésért felelős:

Dr. Vajna Gábor.

Társszerkesztő:

Kis-Küküllőm. részéről: Gyöngyössi István (D.-Szt.-Márton)

Laptulajdonos: Harmath Lajos.

Kiadó: Alexi könyvnyomdája

Zinz C. fogorvos,

a bécsi cs. és kir. egyetemen diplomát nyert és 30 évi gyakorlattal bír, szakértő a száj- és fogbetegségekben, valamint mesterséges fogak és egész fogorok készítésében. Hibásan készített vagy az állkapocsnak (hosszabb idő folytán) már beállott változása által, rosszul vagy épen nem használható (kauszukból való) mesterséges rágó eszközöket, csekély tisztelt díjért saját tapasztalataim felhasználásával ismét egészen használható állapotba helyezek.

(217) 5—12 Rendel: 9—12 és 3—5-ig
Széles-utca 596 sz., Wächter-féle ház, Brassó.

HIRDETÉSEK

felvétetnek
a kiadó-hivatalban.

HIRDETMEÉNYEK.

RÉPÁTI

gyógy-savanyuviz

a monarchia legszénsavdusabb és legtisztább égvényes savanyuvizeinek egyike.

Mint gyógyszer kitűnő sikerrel használtatik: a légzőszervek betegségeinél, vese- és gyomorbajokban, a húgyszervek bántalmainál stb. Ezen betegségek ellen a „répáti” savanyuviz határozottan a legkellemesebb, leghatásosabb s egyszersmind a legolcsóbb gyógyító szer.

Borral vegyítve pompás üdítő ital; savanykásabb borokhoz használva, páratlan!

Mindég friss töltésben és valódi minőségben kapható saját raktáromban, Brassó, széles-utca, valamint a fűszerkereskedésekben, vendéglőkben és szállodákban.

(173) 11—12

Tisztelettel
a „répáti” gyógy-forrás kezelősége
György József.

303. szám.

Hirdetmény.

Brassó vármegye közigazgatási bizottsága az 1890. évi július hó 11-én kelt 351. számú rendeletével a törvényhatósági közutakon megromlott műtárgyak és uttesttartozékoknak helyreállítását 7910 frt 95 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkálatok foganatosításának biztosítása céljából 1890. évi július hó 25-ik napjának d. e. 10 órájára a Brassó vármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az enge-

délyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bálnatpénzzel ellátott zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők, valamint az árlejtési feltételek is.

Brassó, 1890. július 12-én.

(223) 2—3 Brassómezei m. kir. építészeti hivatal.